

על תנאי שנאמר והן לא ידיע להוי לך מלכא די לצלמך לית אנחנא פלחין וכתיב תמים תהיה עם ה' אלהיך ע"כ. וכתב בכף החיים סופר שם (אות ד) ועל כן קודם שיקרא הפרשה שמו"ת י"ל לשם יחוד קבה"ו וכו' הריני בא לקרות הפרשה לתקן את שורשה במקום עליון ע"ש.

בסיכום:

לפי הטעמים הנ"ל נראה דבודאי מה שקוראים כמה מיני סגולות ויש בהם חשיבות כל אחד בפני עצמה, מ"מ נראה שאין הם יכולים לעלות במקום שמו"ת מהטעמים שנאמרו בדברי הפוסקים הנ"ל.

[המשך המכתב – בסימן הבא]

הודפס מאתר אוצר החכמה WWW.OTZAR.ORG גם אני אודך - תשובות הרב דיין עמוד 231

רלב

תשובות מהגר"ב דיין

סימן ל"ט

הוצאת ס"ת כדי לקרוא שמו"ת

(או"ח סימן רפה)

[המשך המכתב דלעיל]

האם מותר לאדם להוציא ס"ת כדי לקרוא הפרשה שמו"ת.

תשובה: עיין בשער בכוונות (דף סב ע"א) שכתב דמנהג האר"י ז"ל תיכף בסיימו תפלת שחרית דיום ו' היה הולך לבית הכנסת או לבית מדרשו ואם היה שם ס"ת כשר היה מוציאו וקורא בו הפרשה שנים מקרא ואחד תרגום והוא היה קורא המקרא מתוך הס"ת והיה לו תלמיד אחד שהיה קורא לו התרגום מתוך ספר תורה

והוא אומר אחריו וכן היה עושה בכל פסוק ופסוק עד שמשלים הפרשה ולא היה עושה כמו שיש מתייהרים לקרוא כל הפרשה כולה מקרא פ"א ולשנותה מקרא פ"ב ואח"כ קורים כולה יחד תרגום פ"ג, אלא כל פסוק ופסוק בפ"ע היה קורא שמו"ת והיה דוחק עצמו לקרותה ביום ו', והיה אומר כי זה סוד והיה ביום הששי והכינו את אשר יביאו, זולת אם אירע לו שום אונס גדול מאד שאז היה קורא הפרשה שמו"ת אחר סיום תפלת שחרית דיום שבת קודם סעודת שחרית כמו שצוה רבינו הקדוש לבנו ולא כמו אותם הקורים אותה באמצע תפלת שחרית דשבת עכ"ל ע"ש. והנה מתוך לשונו של האר"י בשער בכוונות משמע שהיה מוציא הס"ת וקורא בו. ומשמע שאין קפידא להוציאו על התיבה ולקרוא בו שנים מקרא שהרי כתב בלשונו ואם היה שם ס"ת כשר היה מוציאו וקורא בו הפרשה. ויעמוד אחד לידו ועל כל פסוק שקורא שנים מקרא יתרגם לו. כמו שהיה נוהג כן האר"י. והוא באופן שהוא בקי בקריאת ס"ת בנקוד וטעמים וסוף פסוק וכמ"ש הרדב"ז ח"א (סימן תקכט) שמי שיש לו ס"ת בתוך ביתו ויש לו חומש אם הוא בקי בקריאת ס"ת בניקוד וטעמים וסוף פסוק יקרא השנים מקרא בס"ת שיש בו

הודפס מאתר אוצר החכמה WWW.OTZAR.ORG גם אני אודך - תשובות הרב דיין עמוד 232

גם אני אודך

רלד

קדושה יתירה וזה עיקר מצות ס"ת לקרות בו ואם אינו בקי יותר טוב שיקרא בחומש שמו"ת ממה שיקרא בס"ת הקריאה משובשת וסר"ת טע"ם. וכ"כ הרשב"א ז"ל בתשובה וז"ל חומשים שאמרת לא חומשין העשויים בגולל ובתיקונן שאותם הרי הם כס"ת לכל הדברים אלא שאין קורין בהם בציבור מפני כבוד הציבור בלבד, אלא חומשין שלנו שאינו גוללן ומסתברא דאפילו עומדין לפניו דקדושים הם וניתנה ליכתב כן, ופוק חזי מה עמא דבר לכותבן ומפניהם קרינן בהו ע"כ. וכו' כלל דמלתא שאם הוא בקי בקריאת דס"ת עדיף ואם לאו בחומש עדיף ליה וכל זה הוא כשקורא שמו"ת לצאת יד"ח ע"ש. ועיין בכף החיים סופר שם (אות ז) שכתב ואף אם הוא בקי וקורא בס"ת אין לו לברך ברכת התורה שלא נתקנה אלא בציבור ע"ש.

(ב) וראה עוד בהליכות עולם ח"ג (דף נה) שכתב ומ"ש הש"ך ביו"ד (סימן ער

סק"ה) בשם הפרישה שבזמן הזה שהותר לנו לכתוב חומשים וספרים דפים כל אחד בפני עצמו, למה לנו לזלזל בכבוד הס"ת בחנם ללמוד מתוכו שלא לצורך, ע"ש. היינו בקריאה רגילה שאינה חובה אבל קריאת שמו"ת שהיא חובה מדין הגמרא ודאי דעדיף לקרוא הפרשה מתוך ס"ת שקדושתו גדולה הרבה יותר מהחומשים ובלא"ה מרן החיד"א בברכי יוסף יו"ד (ער סק"ט) כתב ע"ד הש"ך שאינו מחוור, שהעיקר כמ"ש מרן הב"י בדעת הרא"ש, וסיים בב"י שם, שאדרבה זהו עיקר עיקר המצוה שיקרא בס"ת הוא ובניו. ואע"פ שהגאון הנצי"ב בשו"ת משיב דבר חאו"ח (סימן טז) כתב שביום שלא תיקנו בו קריאת ס"ת, אסור לקרוא בס"ת בלי ברכה, משום שע"פ הירושלמי (פרק שלשה שאכלו) עיקר דין ברכת התורה מן התורה הוא בעת שקוראים בס"ת בציבור, ודלא כהש"ס שלנו שסובר שעיקר ברכה"ת מה"ת הוא ליחיד שקורא בינו לבין עצמו, וברכה"ת על קריאת ס"ת בצבור אינו אלא משום כבוד התורה וכמבואר בהרחב דבר (פרשת משפטים כד. יב) עכת"ד. מ"מ כשאין שם עשרה בודאי שאין לברך ומנהג אדמור"י החסידים לקרוא בימי ניסן בפרשת הנשיאים מתוך ס"ת. ועיין בשו"ת תורת יקותיאל (סימן מו) שיצא בחריפות נגד מי שכתב לערער על זה ע"ש. א"כ חזינן

תשובות מהגר"ב דיין

רלה

את החשיבות של שנים מקרא לקרוא אותה מתוך ס"ת למי שיש לו ס"ת בביתו או קורא בבית כנסת וחזינן שהאר"י היה מוציאו מהיכל וקורא בו. ומ"ש בספר ילקוט יוסף ח"א שבת (עמוד שסד) שנכון שלא לטלטל את הס"ת לתיבה ע"ש. נראה דאינו מוכרח דבשער הכוונות הנ"ל מבואר להיפך. כנלענ"ד.

בסיכום :

מי שיודע לקרוא מתוך ס"ת בטעמים ויש לו ס"ת עדיף שיקרא מתוך הס"ת וגם יכול להוציאו לתיבה ולקרוא בו בלי ברכה אם יותר נוח לו מאשר לקרוא כשהוא בתוך ההיכל.

[המשך המכתב – בסימן הבא]

הודפס מאתר אוצר החכמה WWW.OTZAR.ORG גם אני אודך - תשובות הרב דיין עמוד 234